

Szállodásor Albániában

(MTI: Benkő Imre felvétele - KS)

Albána, a csodaszép

ALBÉNÁT, a molnár feleségét a faluban mindenki szerette szépségeért, kedvességéért. De Albána nem a férjét szerette, hanem a malom egyik munkását. Hogy szerelmük zavartalan legyen, elhatározták, megölik a férjet. Am szándékuk nem maradt titokban, s Albénát és szeretőjét megbilincselve vitték el a faluból. A fúttca egyik oldalán a férfiak, a másikon a nők nézték sajnálkozva őket. Akkor megszólalt a legidősebb férfi: mi lesz velünk Albána nélkül, s mi lesz Albánával a falu nélkül? S hogy legalább az emléket őrizzék, elnevezték a falut Albánának. Eddig a legenda.

S az Albána nevet őrző település néhány éve a bolgár tengerpart legszebb üdülőhelye lett.

Nincs évezredes múltja, mint Neszebárnak (a római kori Meszembriának), nem őriz történelmi hagyományokat, mint Várna, nincs olyan híre, mint a Napos Partnak, az Arany Homoknak. Albána nevének még csak most tanulják az idegenforgalmi szakemberek. De aki megismerte, nem feledheti.

Csak 1968 októberében kezdődött meg az építkezés az addig szinte érintetlen homokos tengerparton Nikola Nenof főépítész, építésügyi miniszterhelyettes terve szerint. És 1969 nyarán már átadták az első nyolc szállodát. S azóta is évenként 2000—2200 szállodai hely épül — feléves átfutási idő alatt. Medencékkel, sportlétesítményekkel, étkező- és szórakozóhelyekkel,

gyermeklétesítményekkel, mindenféle szórakozási lehetőséggel.

ALIG NÉHÁNY ÉV alatt benépesült az öt kilométeres tengerpart. Egymás után, egymás mellett nőttek ki a földből a fantáziadús, kellemes külsejű szállodák. Bár előregyártott elemekből épültek, formagazdag homlokzataikkal, esztétikus formájukkal rendkívül hangulatosak. Változatos az épületek elhelyezkedése, egymáshoz és a természethez nagyon jól illelnek.

Lépcsősen egymás fölé kerülő épületek, faburkolatok, piramisszerű építmények, U-és V-alakú erkély-előterek, vonalak, formák szabad játéka, harmonikus sokasága. Modern szállodák és népi stílusú éttermek, folklori műsoros bárók, mulatók.

A modern építőművészet minden előnye egyesül Albánán — a gyorsaság, a szépség, a kulturáltság. A főépítész, aki fiatal építészeket gyűjtött maga köré, kormánykötőként kapott a telep tervezéséért.

A MÉLYKÉK TENGERTARTJÁN, a napernyők tarkaságából vakítóan fehér, lapostetejű épületek emelkednek. A strand sárga homokja 80—100 méter szélességben kíséri a partot.

S hogyan tovább? Baitscho Baitshev, a terület idegenforgalmi igazgatóhelyettese a tervekről beszél. Újabb 25 ezer ágy, újabb szállodák. De nem egy-két hegyre-hátára. És megkezdtek a teljesítést. Fedett uszoda, melegített tengervíz-

zel, fizioterápiás kezelés. A télre nyugati utazási irodák kötötték le a nyitvatartó szállók kapacitását. Reumas beteget, lefogyni vágyó hölgyeket, urakat hoz Albánába egy belga iroda, a nyugatnémetek, svédok még a szabad tengert is kipróbálják. Télen is működnek az éttermek, a szórakozóhelyek.

A BÁROKBAN, vacsorázóhelyeken folklori műsor. És ez nemcsak albáni specialitás. Így van ez mindenütt, ahol jártam, Neszebártól Kaljakraig a bolgár tengerparton. A legtöbb helyen népviseletes pincérek találtak fel cserépedényben, kancsóban az enni-inivalót. Még az egykori kultikus esőt, b6 természet igéző tüztánc-szertartás is idegenforgalmi látványossággá szelődött, a burgasi szórakozóhely parázon táncoló nesztárnáinak (táncosnőinek) lába alatt.

Kádár Márta

Elsők között a világon...

Az 1944-es szocialista forradalom előtt Bulgáriában mindössze 3800 orvos volt, napjainkban pedig 15 000-nél több. Egy-egy orvosra akkoriban több mint 2000 ember ellátása jutott, ma — 500-nál kevesebb. Az egészségügyi közép-káderek száma 2700-ról csaknem 50 000-re emelkedett.

Más adatok is az egészségügyi ellátás hatalmas mértékű javulását tanúsítják. Az egy körzeti gyermekorvosra jutó gyerekek száma 1054-re csökkent. 1970 és 1974 között

Ünnepség a Nemzetközi Szövetkezeti Nap alkalmából

Világszerte július első vasárnapján ünneplik — ezúttal 53. alkalommal — a Nemzetközi Szövetkezeti Napot.

Az Országos Szövetkezeti Tanács vasárnap Nagykörösön rendezett ünnepségen emlékezett meg a Nemzetközi Szövetkezeti Napról, amelyen megjelent dr. Romány Pál mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter, Cservenka Ferencné, a Pest megyei pártbizottság első titkára, Szabó István, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának elnöke, dr. Molnár Frigyes, a SZÖVOSZ elnöke Rév Lajos, az OKISZ elnöke.

Az ünnepség résztvevőit Kovács Zoltán, a szövetkezetek Pest megyei bizottságának elnöke köszöntötte, majd felolvasta Losonezi Pálnak, az Elnöki Tanács elnökének üdvözlő táviratát. Ezután dr. Molnár Frigyes, az Országos Szövetkezeti Tanács alelnöke, a SZÖVOSZ elnöke mondott ünnepi beszédet. Elmondotta, hogy hazánk szocialista társadalmának és népgazdaságunknak szerves részét képezik a szövetkezetek, s jól szolgálják az ösztársadalmi, népgazdasági céljaink megvalósítását. Ezt bizonyítják többek között, hogy a nemzeti jövedelem csaknem egygyede a szövetkezetek munkája által jön létre. Hazánkban minden harmadik dolgozó a szövetkezetek foglalkoztatottja. Munkájuk nyomán a mezőgazdasági termelésnek csaknem háromnegyed részét a közös gazdaságok adják, az ipari szövetkezetek részesedése 8 százalékos, az építőipariaké pedig 15 százalékos az országos arányból. Számos fogyasztási cikknek több mint a fele az ipari szövetkezetek munkája. Az ország 2800 településén a szövetkezetek gondoskodnak az alapellátásról, s a jelenlegi öt-éves tervben épült lakások 40 százaléka szövetkezeti.

A feladatokról szólva Molnár Frigyes kímélte, hogy a csaknem három és fél millió

tagot számláló szövetkezeti mozgalom legfőbb teendője pártunk XI. kongresszusa útmutatásainak megvalósítása. Elsődleges cél az ideai tervek maradéktalan teljesítése, valamint a következő tervidőszak gondos megalapozása. Hangsúlyozta, hogy hazánk három szövetkezeti ágazatában a feladatokat akkor tudják jól ellátni, ha a szocialista demokrácia követelményeinek megfelelően fejlesztik önkormányzatukat. Végezetül arról szölt, hogy hazánk ötven ország 100 szövetkezeti szervezetével van kapcsolatban, legszorosabb az együttműködésünk a Szovjetunió és a szocialista országok mozgalmaival.

A nagygyűlés a szövetkezeti együttesek ünnepi műsorával fejeződött be. (MTI)

Bánya — bányászok nélkül

A Szovjetunióban új típusú bánya technológiai modelljét készítették el donyecki szakemberek. A tervek szerint ez a bánya évi 5 millió tonna szenet ad majd — annyit, mint ma öt közepes bánya. Hogy mindebben mi az új? Nos, a teljes gépesítés eredményeképpen a bánya folyamatosan, megszakítás nélkül üzemel majd. de a fejtesen nem lesz szükség a bányászok állandó jelenlétére, sem túrópaizsok és gépesített bányatármok alkalmazására. A berendezések munkáját elektronikus számítógép és olyan hozzá kapcsolódó rendszerek irányítják, amelyek a donyecki szénmedence egyes bányáiban már sikeresen be is mutatkoztak.

A vásárlók sérelme nélkül

Új nyitvatartási rend vasárnaponként az élelmiszerboltokban

Több olvasónk tett észrevételt, érdeklődött annak a hirdetésnek kapcsán, amelyben a Zala megyei Élelmiszer Kiskereskedelmi Vállalat az üzletek vasárnapi nyitvatartásának új rendjét közölte. Erre kértünk felvilágosítást Piriti Jánostól, a vállalat igazgatójától.

— Mi tette szükségessé az új nyitvatartási rendet?

— Gondokkal küzd vállalatunk, kevés a létszám, dolgozóink háromnegyed része nő, nagyon sokan családtanyák. Részükre és más dolgozóinknak sem tudtuk kiadni igen gyakran a heti szabadnapot, azt túlóra fizetésével váltottuk meg. Ez természetesen nem megoldás, hiszen a kereskedelemben is biztosítani kell azokat a jogokat a dolgozóknak, amelyek őket a 44 órás munkahét bevezetésével megilletik. Gondjaink megoldására más megoldást nem találtunk, minthogy vasárnap ezután a kevesebb létszámot igénylő kisebb boltokat tartjuk nyitva. Ezzel a megoldással egyetértett a megyei tanács és éppúgy, mint a városi tanácsok illetékes szakigazgatási szervei. Ez utóbbiakkal alaposan és többször tárgyaltunk arról, hol, melyik üzleteink legyenek nyitva vasárnaponként.

— Egyeké nehezményezik, hogy ezután kevesebb a vasárnap nyitva tartó üzlet. Tehát szűkült a vásárlási lehetőség köre.

— Igen, így van. Hadd mondjam el azt azonban, hogy már annak idején igen magasan, indokolatlanul széles kö-

rűn állapították meg meggyekben a vasárnapi nyitvatartást. Egész Budapesten összesen 34 élelmiszerbolt volt „vasárnapos”, a megye két városában pedig 22 nyitott ki vasárnap is. Ez az rány mindent megmagyaráz. Az ezután nyitva tartó 16 üzletünkkel így is magasan az országos átlag felett leszünk. A vállalat minden ötödik dolgozója eddig vasárnap is munkában volt, ez a létszám a pihenőnap miatt valamelyik hétköznapni forgalomból hiányzott, s bizony ilyenkor fordult elő hosszabb várakozás, zsúfoltság az üzletekben.

Egy érdekes vizsgálatra utal az igazgató. Kiderült, hogy a nagyobb boltokban, például a városközpontban levőekben a szombati délutáni forgalom körülbelül 1 éve igen lecsökkent, s inkább a péntek lett az erősebb nap. Másrészt a vasárnap délelőtti vásárlók nemcsak tejt, kenyéret, péksüteményt szaladtak le, hanem a szombati helyett ünnepnap délelőtti végezték el a komplett beszerzéseiket, mosóportól kezdve a zseblámpa elemig. A vasárnapi nyitvatartás viszont csak az alapvető élelmiszerekből való ellátás folyamatoságát szolgálja, vagyis arra való, hogy kenyeret, péksüteményt, tejet, tejterméket, zsírt, lisztet, cukrot, étolajat, hűsítőanyagokat vehessen a vásárló. Egyébként ezekből az árukból vasárnap délelőtti is ugyanazt a minőséget kapja a vásárló, mint szombaton délután, hiszen ekkor — szombaton délután — történik a boltok áruval való feltöltése. S a háztartások mai felszereltsége mellett az otthoni hűtőszekrényekben is ugyanolyan hőfokon lehet tartani a romlandó élelmiszert, mint az üzletekben szombaton estétől vasárnap reggelig.

— Mit várnak tehát önök a vásárlóktól?

— Kérjük a közönséget, változtasson a vásárlási szokásokon. Szeresse be az élelmiszerboltokat a hét egyéb napjain, vagy például szombaton, amikor igazán sok boltot két munkaszakban éppen ezért tartunk nyitva késő estig.

— Ki és hogyan jelölte ki a nyitvatartó boltokat?

— A városi tanácsokkal együtt, kívánásaiknak megfelelően történt a kijelölés. Cél volt, hogy minden városrészben legyen vásárlási lehetőség vasárnap reggel is, ezt biztosítottuk. Az áruellátást, a feltételeket többször is vizsgáltuk és módosítottuk ezekben a nyitvatartó kisebb boltokban, tájékoztató táblákat tettünk ki mindenhol. Végezetül pedig annyit: mi nem a radikális módszert választottuk, mint két megyében, ahol ezután egyetlen üzlet sem lesz nyitva vasárnap, mindössze néhány kevesebbet és kisebbeket nyitunk csak ki ünnepnapon. Reméljük, nem a vásárlók érdekeinek sérelmét látja majd az intézkedésben a közönség.

Pánczél István

V. Gy.

Bene Vendel nevelő évközi emlékeiből:

— Az eset most történt, az évzáró után. Az igazgatómal éppen Szepetneken jártunk. Egyszer csak látjuk ám, hogy a kis Orsós Pali ott üldögél egy kőbástya tetején. Patyolatfehér ing viritott rajta, de nemcsak az inget, hanem a gyereket is kimosdatták. Összenéztünk. En csak annyit mondtam az igazgatómknak, hogy na, azért talán jutunk valamire.

Valószínűleg nem véletlenül néztek össze, hiszen már szűnő volt, tehát a gyerek nem tudhatta, hogy jönnek, és nyilván nem alibiből vágta magát pucba. Ez a fehér ing a csapi cigánykollégium két nehez, és küzdelmes évének a szimbóluma is lehetett volna ott a bástya tetején. Az esetből persze nem érdemes túlzott következtetéseket levonni, ám ha összevetjük az első és a második tanévet, az eredmény mindenképpen a legutóbbi javára szól. Nem mintha e merész kísérlet startja annyira döcögve indult volna, de gondolkodjunk meg: a hirtelen környezetváltozás még a felnőtt embert is megviseli, nemhogy a gyereket. Az első tanév ezért volt a szökések éve. Viskóból a kőfalak közé: nem olyan könnyű

ellentétpr ez! Ahogy a szoktást egyre inkább felváltotta az intenzív tanulás, annál kevesebb példát találunk a menekülésre.

— Azt hiszen, ez már a második félévben történt — folytatja a nevelő. — Laci, meg egy másik kölcsönkért egy biciklit Szili Kálmánéktól. Azt mondták, hogy gyorsan visszajöjnek. Múltak az órák, de a két srác csak nem jött. Este utánuk mentünk kocsival: mindketten békésen üldögéltek otthon. Kérdéseinkre csak annyit válaszoltak, hogy csak azért léptek le, mert honvágyuk volt. A legtöbb baj azoknak van, akik putriból jöttek, vagy még onnan sem... Egyszerűen képtelenek elviselni a kőfalak nyomását.

Ahogy múlt az idő, úgy jault a fegyelem is. Talán jellegetlen motívumnak tűnik, de ezek az örökmozgó gyerekek megtanultak sorban állni. Talán ez ment a legnehezebben az első tanévben. Rendszeres tisztálkodás, a reggeli tornák, a pontos napirend megtette a hatását. A látogatási időben kimentek a szülekkel a faluba,

de már visszajönnek. Egyébként is konszolidálódott a helyzet a szülőkkel kapcsolatban.

Jelen voltak például a télapó ünnepségen és az évzárón, és látták, hogy az apróságok ajándékokat kapnak. Nemcsak azok, akik jól viselkedtek és tanultak, hanem a többiek is. Így hát megszűnnek lassan a villongások. Évközben Komlón, Pécsen, Szigetváron és Zalaegerszegen is voltak kirándulni, egy hétig pedig Berényben táboroztak ezen a nyáron. Majdnem negyvenen voltak a tó mellett, semmi baj sem volt velük. A második tanévben volt, aki kijelentette, hogy nem hajlandó elmenni innen. Igazán nem lehet panaszkodni a tanulmányi eredményekre sem. Az átlag három egész körűl mozgott, bukás második osztálytól fölfelé nem történt, csak az első osztályban buktak páran. Ezek a gyerekek megismélik az évet.

— Ide szív és lélek kell — állította Bene Vendel. — Aki csak dolgozik itt, az nem sokáig bírja. Van úgy, hogy amikor legjobban belemelegszen a magyarázatba, akkor kérdékednek el vizet inni. Más a

temperamentumuk, és azt hiszem, jobban szeretik magukat produkálni is. Például mindegyik egyszerre akar olvasni. Külön ki kell jelölnöm a sorokat, hogy melyik is kezdje. Ha véletlenül eltévesztem, abban a pillanatban felhőrdül az egész osztály. Nem tűzök, de vasideget kell. A cérna elszakad és mindkét fél a kárát látja.

Először csak ötvenkilencen voltak, a második tanévben már hetvenkét gyerek kapott kollégiumi elhelyezést Csapiban.

Az intézmény bővülni fog, mert bővülnie kell. Több mint kétfélmillió beruházással összekötik az eddig különálló kollégiumot és az iskolaépületet. Lesz itt új igazgatói iroda, politechnikai terem, nevelői szoba, tornaterem, mosdó, és két szolgálati lakás is. A férőhelyet így nyolcvanra tudják növelni, egyébként ez lesz a cigánykollégium maximális befogadóképessége. A beruházás az intézmény jellegét is megmáltja. A kastély és az iskola összekötése jelképezik is tekintetű, hiszen eddig lényegében két különálló intézmény volt